

LA PROBLEMÀTICA NACIONAL A KOSOVA

Slobodan Milosevic s'adreça a un grup de serbis de Kosova en un míting durant la seva visita de 1987

AUGMENTA LA TENSÍO A KOSOVA

La mort de Tito i l'agreujament de la problemàtica nacional acabaren desembocant, l'any 1981, en una protesta nacionalista arreu del país que fou durament reprimida pel la policia provocant centenars de morts entre els manifestants. La reivindicació principal del nacionalisme kosovar era l'estatut de República per a Kosova, una proposta que sobretot Sèrbia rebutjava, ja que al seu parer comportava un debilitament i facilitava l'apropament entre Kosova i Albània, pel fet que les repúbliques tingueren reconegut el dret a la secessió.

Les mobilitzacions nacionalistes albaneses van deixar pas a una revifalla del nacionalisme serbi, que començà a considerar que el període de govern de Tito havia suposat un greuge per als seus interessos nacionals. Així doncs, a partir de la meitat dels anys vuitanta se succeïren les manifestacions en protesta pel suposat assetjament que patien els serbis a Kosova i, el 1986, l'Acadèmia Sèrbia de les Ciències feia públic a Sanu un memoràndum de caràcter nacionalista que feia especial incís en la situació de Kosova, regió considerada pels serbis com el bressol de la seva pàtria. Aquesta política nacionalista s'accentuaria amb l'arribada de Slobodan Milosevic, un dels principals exponents d'aquest nou nacionalisme serbi, a la presidència de la Lliga dels Comunistes de Sèrbia, el 1987. A aquest fet seguiria una política d'exaltació nacionalista que culminà el 1989 amb una gran manifestació presidida per Milosevic mateix a Kosovo Polje, a fi de commemorar el 600 aniversari de la mítica Batalla del Camp de les Merles i l'elecció del líder serbi com a president de la República Sèrbia. Això comportà, el 1989, l'abolició de la condició de Província Autònoma de Kosova i la Voivodina, que tornaren a ser administrades directament des de Belgrad.

Imatge del referèndum per a la proclamació de la República de Kosova, el 1991

El règim serbi inicià una veritable política d'*apartheid* contra la població albanesa, que fou sistemàticament exclosa de les institucions. Un cas paradigmàtic fou el de la Universitat de Pristina, creada el 1970, i de la qual els professors i alumnes albanesos foren expulsats el 1990, situació que es reproduí als centres d'ensenyament primari i secundari, així com també als establiments sanitaris i de serveis.

CAP A LA REPÚBLICA DE KOSOVA

Aquesta segregació comportà que els albanokosovars optessin per construir un sistema paral·lel clandestí que assegurà l'educació, la sanitat i fins i tot les activitats esportives durant el període que s'estengué l'*apartheid*. Així mateix, i tot i que no tenia instàncies polítiques ja que Sèrbia havia suprimit la seva autonomia, Kosova optà el 1991, com havien fet Eslovènia, Croàcia i Macedònia, per proclamar la República de Kosova sobirana i independent, una república que tot i ser aprovada en referèndum el setembre de 1991, només fou reconeguda posteriorment a nivell internacional per la veïna Albània.

Aquesta nova república, que funcionava de forma totalment paral·lela a les institucions sèrbies, celebrà eleccions el maig de 1992 que foren guanyades per la Lliga Democràtica de Kosova (LDK) d'Ibrahim Rugova, que es convertí així en president.

Imatge d'Ibrahim Rugova elegit president la República de Kosova el 1992

El president Rugova i la LDK, partit àmpliament majoritari, lideraren un moviment de desobediència civil que, a diferència del que havia succeït a Bòsnia i Croàcia, on el moviment nacionalista s'havia vist abocat a la confrontació bèl·lica, pretenia assolir l'alliberament nacional mitjançant una via pacífica.

Tot i l'èxit que havia suposat l'organització i el funcionament d'un sistema paral·lel que garantí, entre altres, l'educació i la sanitat, el moviment de desobediència civil pacífica no aconseguí atreure l'opinió internacional de forma que aquesta pogués condicionar l'actitud del govern serbi. Així doncs, la signatura dels acords de Dayton, que posaven fi a la llarga guerra de Bòsnia i establien *de facto* a Milosevic com un dels garants de la pau a la regió, alhora que obviaven qualsevol referència a Kosova, començaren a decantar a una part important de la joventut kosovar cap a l'opció de la lluita armada.

Signatura dels acords de Dayton que posaren fi a la guerra de Bòsnia però que obviaren la qüestió de Kosova